

CÔNG TY CỔ PHẦN VIỆT MỸ:

GÓP PHẦN PHÁT TRIỂN NGHỀ SẢN XUẤT NẤM HÀNG HÓA BỀN VỮNG

TRƯƠNG VĂN MƯỜI

Giám đốc Công ty Cổ phần Việt Mỹ

Dự án nông thôn miền núi “Xây dựng mô hình sản xuất giống, nuôi trồng, chế biến xuất khẩu một số loại nấm ăn tại huyện Lai Vung, tỉnh Đồng Tháp” do Công ty Cổ phần Việt Mỹ chủ trì đã được thực hiện thành công. Kết quả của dự án đã góp phần phát triển nghề sản xuất nấm hàng hóa ở Đồng Tháp một cách bền vững nhờ huy động tốt các nguồn lực tại chỗ thông qua mối liên kết 4 nhà trong sản xuất, đặc biệt là Công ty đã mở rộng được thị trường tiêu thụ nấm ăn sang Hoa Kỳ - một thị trường khó tính nhưng đầy tiềm năng.

Đồng Tháp là một trong 13 tỉnh/thành phố thuộc vùng Đồng bằng sông Cửu Long, có diện tích tự nhiên 3.238 km², dân số hơn 1,6 triệu người. Với hai nhánh sông chính là sông Tiền và sông Hậu thường xuyên bồi đắp phù sa, cùng với khí hậu đặc trưng nhiệt đới gió mùa (nhiệt độ trung bình năm khoảng 27°C, lượng mưa trung bình năm 1.170-1.520 mm, độ ẩm trung bình 82,5%...), Đồng Tháp có điều kiện thuận lợi để phát triển sản xuất nông nghiệp nói chung, sản xuất nấm hàng hóa nói riêng.

Với diện tích trồng lúa hàng năm trên 500 nghìn ha, Đồng Tháp có nguồn nguyên liệu dồi dào để phát triển nghề trồng nấm (lên tới hàng trăm nghìn tấn rơm, rạ/năm, chỉ cần phần nhỏ số nguyên liệu này được sử dụng để trồng nấm đã đủ tạo ra hàng nghìn tấn nấm/năm). Ngoài nguồn nguyên liệu phong phú và điều kiện tự nhiên thích hợp cho nghề trồng nấm, Đồng Tháp còn có nguồn lao động nông nhân rất lớn, thị trường tiêu thụ thuận lợi... Đây là những điều kiện tốt cho phát triển trồng nấm hàng hóa trên địa bàn tỉnh. Tuy nhiên, việc trồng nấm tại Đồng Tháp còn mang tính tự phát, nhỏ lẻ, chủ yếu tập trung tại các hộ gia đình, công tác xúc tiến thương mại đối với sản phẩm nấm chưa được quan tâm, việc áp dụng các tiến bộ kỹ thuật còn nhiều hạn chế... Để khai thác tốt tiềm năng, lợi thế vốn có của địa phương và từng bước phát triển nghề trồng nấm theo hướng sản xuất hàng hóa, góp phần giải quyết lao động nông nhân tại vùng nông thôn, tăng thu nhập, ổn định đời sống người dân, Công ty Cổ phần Việt Mỹ đã đề xuất và được phê duyệt thực hiện dự án “Xây dựng mô hình sản xuất giống, nuôi trồng, chế biến xuất

khẩu một số loại nấm ăn tại huyện Lai Vung, tỉnh Đồng Tháp” (thuộc Chương trình hỗ trợ ứng dụng và chuyển giao tiến bộ khoa học và công nghệ phục vụ phát triển kinh tế - xã hội nông thôn miền núi giai đoạn 2011-2015). Thành công của dự án đã góp phần phát triển nghề sản xuất nấm hàng hóa ở Đồng Tháp một cách bền vững nhờ tạo ra mối liên kết 4 nhà trong sản xuất (nhà nước, nhà khoa học, doanh nghiệp và người dân).

Những kết quả đạt được

Về chuyển giao công nghệ

Nhận thức rõ vai trò của việc đào tạo, chuyển giao công nghệ có tính quyết định đến thành công của dự án, ngay sau khi dự án được phê duyệt, Công ty Cổ phần Việt Mỹ đã phối hợp chặt chẽ với cơ quan chuyển giao công nghệ là Trung tâm Công nghệ sinh học thực vật (Viện Di truyền nông nghiệp) trong việc đào tạo cán bộ kỹ thuật nhằm tạo được một đội ngũ cán bộ nòng cốt cho việc tiếp nhận và ứng dụng quy trình công nghệ vào sản xuất tại địa phương. Bốn cán bộ của Công ty đã được cử tham gia khóa đào tạo, chuyển giao công nghệ về sản xuất giống, nuôi trồng và chế biến 5 loại nấm (nấm rơm, bào ngư, trần châu, chân dài và mộc nhĩ). Sau hơn 2 tháng học tập dưới sự hướng dẫn tận tình của cơ quan chuyển giao công nghệ, các cán bộ kỹ thuật của Công ty đã nắm vững được các quy trình sản xuất giống nấm cấp 1, cấp 2, cấp 3; nuôi trồng và chế biến các loại nấm; công nghệ xử lý phế thải sau thu hoạch...

Ngoài việc cử 4 cán bộ đi đào tạo tại Trung tâm Công nghệ sinh học thực vật, Công ty còn mời các chuyên gia

của cơ quan chuyển giao công nghệ về địa phương đào tạo, chuyển giao công nghệ cho 8 kỹ thuật viên khác theo hình thức “cầm tay chỉ việc”, tập huấn cho 200 lượt người dân về kỹ thuật trồng, chế biến nấm với các nội dung như: phương pháp ủ rơm, cấy giống, chăm sóc, kỹ thuật treo bịch, rạch bịch, quy trình tưới nước, chăm sóc, cách thu hái, bảo quản nấm... Sau khi được tập huấn, các học viên đều cơ bản nắm vững quy trình kỹ thuật; các hộ tham gia mô hình đều có thể tự tổ chức sản xuất nấm tại hộ gia đình.

Bên cạnh hình thức đào tạo trực tiếp, dự án đã phối hợp với cơ quan truyền thông xây dựng các phóng sự về quy trình kỹ thuật, giới thiệu kết quả thực hiện các mô hình mẫu để người dân biết và áp dụng. Nhờ vậy, nhiều người dân trong tỉnh và các tỉnh lân cận (An Giang, Cần Thơ, Vĩnh Long...) đã biết đến dự án như là một “đầu mối” trong việc sản xuất, cung cấp giống và tiêu thụ sản phẩm nấm.

Xây dựng các mô hình

Trên cơ sở công nghệ được chuyển giao, dự án đã xây dựng thành công mô hình sản xuất giống nấm, mô hình sản xuất nấm tập trung và phân tán, mô hình chế biến nấm tập trung, với một số chỉ tiêu vượt kế hoạch đề ra.

Mô hình sản xuất giống nấm: để đảm bảo việc thực hiện dự án đạt kết quả tốt nhất, Công ty đã đầu tư xây dựng mới khu nhà làm việc và các xưởng sản xuất, trong đó có khu nhà sản xuất giống với diện tích 300 m². Với các trang thiết bị máy móc, nhà xưởng được đầu tư cùng với công nghệ được chuyển giao, dự án đã sản xuất đạt và vượt các chỉ tiêu kế hoạch đề ra đối với 3 loại giống nấm cấp 1, 2 và 3, cụ thể nấm cấp 1: 2.500 ống, đạt 100%; nấm cấp 2: 5.000 chai, đạt 100%; nấm cấp 3: 32 tấn, vượt 30% so với kế hoạch đề ra.

Mô hình sản xuất nấm tập trung: được thực hiện từ tháng 2.2011 đến tháng 12.2012 với quy mô diện tích 500 m² lán trại xây dựng mới và hơn 5.000 m² sân vườn. Kết quả, dự án đã sản xuất được 44,9 tấn nấm tươi (nấm rơm, bào ngư, trân châu, chân dài và mộc nhĩ), đạt gần 200% so với kế hoạch (kế hoạch là 22,6 tấn).

Bảng 1: kết quả sản xuất nấm tập trung (tấn)

Loại nấm	Kế hoạch thực hiện	Kết quả thực hiện
Nấm rơm	20,0	24,0
Bào ngư	1,0	9,9
Nấm chân dài	0,3	3,9
Nấm trân châu	0,3	4,6
Mộc nhĩ	1,0	2,5
Tổng cộng	22,6	44,9

Mô hình sản xuất nấm rơm

Mô hình sản xuất nấm phân tán: được thực hiện với 3 loại nấm (nấm rơm, bào ngư và mộc nhĩ) tại 2 xã Vĩnh Thới và Tân Hòa. Các hộ dân tham gia mô hình được hỗ trợ 100% giống nấm đạt tiêu chuẩn, một phần nguyên liệu và kinh phí làm lán trại. Kết quả, sản xuất được 297,1 tấn nấm tươi từ 2 mô hình hộ tập trung và 38 mô hình hộ vệ tinh, đạt 120,3% so với kế hoạch. Ngoài việc lựa chọn các hộ dân tham gia dự án xây dựng mô hình sản xuất nấm phân tán theo kế hoạch, cơ quan chủ trì còn cung cấp giống, hỗ trợ kỹ thuật, kinh phí cho các hộ dân có nguyện vọng tham gia sản xuất nấm.

Mô hình chế biến nấm tập trung: dự án đã chế biến được 50 tấn nấm muối, 2 tấn nấm sấy khô và 100 tấn nấm đóng hộp cho các loại nấm như nấm mỡ, rơm, mộc nhĩ (vượt 20% so với kế hoạch đề ra). Các sản phẩm nấm sau chế biến được tiêu thụ trong nước và xuất khẩu ra nước ngoài (Hoa Kỳ).

Hiệu quả dự án

Sau 3 năm thực hiện, dự án đã hoàn thành tốt mục tiêu đề ra với một số chỉ tiêu vượt kế hoạch, giúp khai thác hiệu quả tiềm năng sẵn có của địa phương và góp phần phát triển nghề sản xuất nấm hàng hóa. Việc phát triển nghề trồng nấm không chỉ mang lại lợi nhuận cho người trực tiếp sản xuất nấm mà còn thúc đẩy các ngành nghề khác phát triển, qua đó tạo ra việc làm, tăng thu nhập cho người dân, góp phần xóa đói giảm nghèo, ổn định đời sống, an ninh xã hội ở địa phương.

Với sự nỗ lực của cơ quan chủ trì và sự phối hợp có hiệu quả của cơ quan chuyển giao công nghệ, sản lượng nấm thương phẩm thu được đều cao hơn so với chỉ tiêu đề ra ban đầu nên lãi thu được cao hơn dự kiến hàng trăm triệu đồng. Dự án có tính lan tỏa rất tốt nhờ trong quá trình thực hiện, doanh nghiệp đã chứng minh dự án thực sự mang lại hiệu quả kinh tế. Đặc biệt, sau khi Công ty đã mở rộng được thị trường tiêu thụ nấm ra nước ngoài (trong năm 2013 và 2014, Công ty đã xuất khẩu được hàng nghìn tấn nấm chế biến sang thị trường Hoa Kỳ) đã góp phần bao tiêu sản phẩm nấm cho người dân với số lượng lớn hơn, giá cao hơn.

Với những kết quả đạt được và hiệu quả mang lại, sau khi dự án kết thúc, mô hình đã tiếp tục được nhân rộng và mang lại lợi nhuận nhiều hơn cho người dân tham gia trồng nấm. Dự án thực sự là điểm sáng góp phần xóa đói giảm nghèo, giải quyết lao động nông nhàn, nâng cao đời sống cho người dân địa phương.